

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
SZOLNOK-DOBOKAVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.
Megjelenik minden vasárnapon.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Szécsenyi-utca, (csizmadiaszín alatt.) Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	Hirdetési díjak: egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. Nyílttéri cikkek garmondsora után 30 kr. fizetendő. Hivatalos óra: d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5-ig.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben és vidékre egész évre 6 frt, — fél évre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 50 kr. Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
--	--	--

A népszámlálás.

Az esztendő siet hanyatlásra, még egy néhányszor fog a nap borus láthatárunkon mind rövidebb pályát megfutni: s ez esztendő lefoly az örökkévalóság mérhetlen tengerébe; oda lesz kecsgetető reményeivel; tapasztalt, és érzett terheivel és csalódásai-val. . . .

Azonban a tűnő esztendőben, ha lejárt napjaira csak futólag is tekintünk vissza, közeletünkre nézve több és következeiseiben már is nagy jelentőségű eseményekre, változásokra találunk.

De ezek oly közel állanak hozánk s eredményei még most oly közvetlenül befolyásolnak, hogy azok fölött egy bíráló szemlét tartani elfogulatlanul csaknem lehetetlen, azért az írás szavaival a multakat hátra hagyva, tekintsünk előre.

És az új év előttünk áll, a távol bizonytalanságban nem láthatjuk, s még nem is sejthetjük azon eseményeket, melyek reánk várakoznak, azon sorsot, mely számunkra készül.

Azonban az új esztendő már első napján egy nevezetes aktussal veszi kezdetét az elrendelt s már előkészített népszámlálással. Nagy fontosságu tény ez, melyből ha az államnak a közállapotokra nézve vitális adatok jönnek rendelkezésére, nekünk egyeseknek is le kell abból huzni a megélhetésre vonatkozó consequentiákat.

De mind a kettőre nézve teljes összintességgel kell eljárunk, s ezt tennünk az

elsőt illetőleg elengedhetetlen polgári kötelességünk.

Köztudomásu dolog, hogy az ezelőtt 10 évvel történt népszámlálás alkalmával a bevallási iven nem csekély részét el kellett dobni, mert az érdekeltek oly bevallásokat tettek, melyeknek értéktelensége nyilvánvaló volt. Számosan voltak, főleg az alsó néposztályból olyanok is, kiket értelmetlen aggodalmuk, hogy a nép összeírása uj anyagi megterhelésnek a postája, az adatok beállításától visszatartott.

Igy a statisztika nem adhatott az ország közállapotáról egészen hű képet s a nemzetközi összehasonlító statisztikában azért jut hazánknak az utolsó helyek egyike, mert a mi kimutatásainkban fordul elő ugyszólván a legnagyobb százalékkal azok száma, kikről nem sikerül megtudni se családi állapotukat, se foglalkozásukat, sőt azt se, hogy mi az anyanyelvük, vagy hány évesek.

Hasson ezekben a napokban az értelmiség országszerte a nép minden rétegére akképpen, hogy az idei népszámlálást minden honfitársunk polgári kötelességének tartsa támogatni. Magyarazzák meg jegyzők és tanítók a községházán a népnek, hogy a népszámlálás nem adó-összeírás, hanem a nemzeti szellemélet megnyilatkozására, melyből megismerjük a közállapotot országos átlagában és vidékenkint.

Megismerjük, hol és mennyiben mutatkozik fejlődés, gyarapodás, boldogulás; merre tömegesebb a lakosság, hosszabb az élet tartalma, — milyen arányokat öltött a népoktatás sikere s milyen a magyarság terje-

dése, — mely korban képesek ifjaink családot alapítani s a házasságban az erkölcsök milyenek, hány elválás fordul elő, mennyi a törvénytelen gyermekek száma.

Mindezt fontos tudni, hogy lássuk, meddig haladtunk az utolsó decenniumban s merre mutatkozik hanyatlás, visszaesés, kóros jelenség, mert csak így gondoskodhatunk a baj orvoslásáról.

Ha népet erről felvilágosítják, józan felfogásu s egészséges ítéletű népünk nem fog huzódni botorul a bevallásoktól, mint eddig tették sok vidéken.

A népszámlálásnak egy napon kell egész ország területén megtörténni, mert az a cél, e nagy költséggel végzett munkánál, hogy a egész ország egyszerre feleljen a hozzá intézett kérdésekre, s nagy időbeli eltérések ne tegyék a különböző vidékek népesedési mozgalmainak fluktuálása által ingadozóvá az összesítendő adatokat.

A törvény az egyszerre adandó választ ez év utolsó napjára tűzte ki; tegyen hát december 31-én mindeki eleget ebbeli kötelességének.

És ezek után önmagunkat s családukat illetőleg, az új év beálltával számláljuk fel lehető szükségleteinket, velők szembe vegyük számadásra jövedelmeinket s ezeknek szigoru elbírálásával állítsuk meg háztartásunk költségvetését s ha az új év folyamán azt apasztjuk s ezt fokozzuk, remélhetjük az adott viszonyok közt, hogy a beállandó új évet a boldogabb évek közé sorozhatjuk. És e remény bevalásában ószintén óhajtuk: a boldog új évet!

„A Szolnok-Doboka” tárczája.

Jó az Isten.

Rajz.

Írta: Miskolczi Henrik.

Az árván maradt leány anyja szívére tette kezét, azon reményben ringatva magát, hátha a családás káprázata volt az imént látott idegrázó jelenet és anyja csak mély álomba merült? Hiszen olyan jól esik a megtört szívnek a biztató gondolat is.

De szemei nem csaltak. A mit látott, való volt. A meleg hőn dohogó szív: kihült, megmerevült.

A szemek, melyekből a hő szeretet melege sugárzott: jegesek! Az ajak, melylyel oly melegen tudott csókolni: örökre néma. A homlok, melyen a jóság és erény szendésege honolt: jég-hideg!

Szivrepesztő érzés töltötte be az elhagyott gyermek keblének minden zugát, mélyen egészen a veséig. Ajkai görcsösen rángatództak, arcza halásápadt lett, egy éles, kinos sikoly tört elő torkából és eszméletlenül terült végig a padlón.

Midőn a leány önkivületi állapotából magához tért, szemhéjai csak nagy erőfeszítés után nyitak fel és kábult agya, mint izzó kohó forrt és zakatolt.

Bárhogy erőltette esztét, semmire sem emlékezett. Ujait görcsösen halantékára szoritotta, hogy kuszált gondolatait összeszedje, a midőn véletlenül az ágyra vetette szemét, melyen a halott feküdt.

Eppen úgy nézett ki, mintha nyugodt álomba szenderülne. Vonásai simák, szépek voltak, mint valaha ifju korában lehetett.

A leány a földről bágyadtan felkelt és az ágyhoz közeledett, hogy anyját felköltse. Midőn a márványhideg kezet megfogta, midőn a szív némaságát észlelte, akkor jutott eszébe, hogy anyja egy örök álomba szenderült.

Egykedvűen visszabocsátotta a merev kezet és az ágygyal szemközt álló székre rogyott. Már nem sirt, nem könnyezett. Szemeiből kiapadtak a könnyek és megszűntek hullatni gyöngyeiket. Fanyar mosoly ült ajka szélére és a komor lelkiállapottól fakóvá változott szép arcza. Tompa érzéketlenségbe süllyedt . . .

Uj alakok léptek a szobába. Az árvalány kerekre nyílt szemekkel, ijesztő tekintettel nézett a négy zord férfura, kiknek arczát az emberi nemesebb érzelmek egyike sem melegítette be.

Egy gyalulatlan, feketére mázolt deszkakoporsót cipeltek a szobába, azután kiemelték a porhüvelyt az ágyból, betették végső fekhelyére, melyben a forgács helyettesítettette a derekaljt, ráborították az egyszerű fehér szemfedőt és leszegezték a koporsó-fedelét.

Minden egyes szeg ütését az árva úgy érezte, mintha agyába és szívébe ütnék, mert agyvelője megtompult, szíve megmerevült utánna.

A koporsót kivitték az udvarra és rátették a rovatlra, hogy az utolsó tisztességtételt megadják az elhunytak.

A leány mint mágnes által vonzatva, kitértorgott és midőn a jótékony levegő megcsapta arczát, ujra öntudatra ébredt és ismét érezte fájdalma nagyságát, a koporsóra borult, átkul-

csolta a hideg fát és zokogott keservesen, szivrepesztően.

Két embernek kellett letépni a koporsóról.

A tiszteletes ur hamar végzett. Nagyon rövidre szabta az imát. Minek is, kinek is beszélt volna? Hiszen Seprűsiné, rongyszedő aszonyt, Kukoriczánét, a sulymos Kofát, Czuzlit, a szurtos csizmadia inast és egy pár utczai suhanczot leszámítva, egy lélek sem volt jelen a szertartáson. Ezek pedig, kivétel nélkül, otrombán keskenőjükbe röhögtek. Mit tudnak ezek a szív keservéről, a lélek bánatáról? Mit értenek a szeretet törvényeiből?!

Azután rátették a virágtalan koporsót a gyászkoszra és megindult a szomorú menet, melyhez utközben Kijri és Cselei, szabadalmazott, az az hivatalosan bejegyzett koldusok csatlakoztak.

Girbe-görbe utczákon, rongyos, piszkos ház-sorok között vonult végig a gyászmenet, hol a kutyak különféle fajának száma legió volt és ezek, ez ideig még fel nem talált, le nem kotázott hangjegyek szerint ugattak, csaholni, vonítani.

E pokoli zsivajra a lakók bozontos, szalmával tarkított fejüket kidugták a sövénykerítésen, de esakhamahar vissza is huzták, mert a látványosság nem elégitette ki néző kájüket.

Az uton az árvának fejében a lázszülte gondolatok egész chaossza zsibongott.

— Miért hagytad gyermekeidet egy magába, miért nem vittél magaddal? Oda lenn, te melletted, jobb lehet, mintj odafennt. Ott olyan jó lehetne nyugton pihenni, porlani. De te nem szerettél soha, rossz valál, hazudtad, hogy szeretsz, mert ha szerettél volna, nem hagytál volna itt egyedül, egy magamra. Egy védtelen leánynak

Az E. M. K. E. a képviselőházban.

A magyar társadalom meghozta áldozatait arra az oltárra, melynek magasztos neve e négy betű E. M. K. E.

De a legnagyobb áldozat sem elég még arra, hogy azt az óriási vállalatot, melyért a nemzet legjobbjai kezükbe vették a zászlót, elérhessék mielőtt késő ne volna. Segítségért hát így fordul az Emke a nemzet után az államhoz, remélve, hogy magasztos célját, kérés szavát ott is megértik s nem fog osztályrészévé a rideg visszautasítás lenni.

Nem. A hol igazi nemzeti ügyről van szó, parlamentünk nem ismer pártokat, ott nem lehet nézeteltérés, ott a haza képviselői hivatásuk teljes tud. tával, félretéve minden melléktekintetet, tesznek, beszélnek, áldoznak a jó ügyért. Így láttuk e nemzet képviselőit egy szívvel, egy lélekkel felszólalni az Emke sorajátéka ügyében.

Emelkedet hangu vitával kezdődött meg a képviselőház ülése. Az Emke kérvényét, melyben sorsjegykölcsön engedélyezését kéri az országgyűléstől, Herteleny Béla, a kérvényi bizottság előadója rokonszenves beszédben ajánlotta a háznak és a kormánynak figyelmébe. Kiemelte az „EMKE” nemes feladatait és a sikereket, melyeket e feladatok megoldásában már eddig is fölmutathat. Utánna minden párt részéről egymás után keltek föl a képviselők a kérvény támogatására. Horváth Gyula nagyhatásu beszédében festette Erdély mai helyzetét, ki faji a kultur-egylet célját Erdélyben, a hol a magyarságot meg kell menteni. Ecseteli Erdély szomorú történelmi multját és kifejti, hogy vannak Erdélyben olyan vidékek, hol a magyar üldözött nemzet.

Kifejti ezután, hogy miért szorul az Emke segélyre ott, hol — mint Naszódon — az oláhok kulturális célra nemzeti alapot teremtenek. A ki végig tekint az Emke 6 éves működésén, meg kell, hogy dobbanjon a szíve. Kéri az előadói javaslattal még azon indítványt elfogadni, melynek értelmében a miniszter még az 1891. év végéig tegyen ez ügyben jelentést.

Darányi Ignác a vörös kereszt egylet érdekében felszólalván, Bekszi Gusztáv Darányi felfogásával szemben semmi féle konkurrencziát meg nem enged. A magyar faj Erdély némely pontjain az összemorzsoltság veszélyének van kitéve. Nem elég, úgy mond, hogy a társadalom csak pillanatig támogassa az Emkét, hanem annak koncentrált támogatására van szüksége.

Bóthi Ákos készséggel hozzájárul Horváthhoz, mert az Emke a magyarság jogait védelmezi. Ő az Emkét mindenkor fölébe helyezi a vörös keresztnek.

Bartha Miklós tiltakozik azon vád ellen, mintha az Emke agressív irányt követne. Az mennyi veszéllyel kell megküzdenni; de te előre megsejtettél volna minden veszélyt és erős lelkeseddel meggátolhattad volna.

Igy beszélt az előlmenő halotthoz a szegény leány meghasonolva magával, a kedves halottal és az egész világgal

De nem is csoda! Hiszen az ilyen válást nem lehet az emberi szívnek fájdalom nélkül elviselni, azután meg kell az érzék tompulni.

Kiértek a temetőbe, beeresztették a koporsót a sirverembe, eltették a — föltámadásra!...

A pap kötelességszerűen egy kis imádságot mondott, mialatt a sírások sirba hányták a földet.

Mindenik rög tompa hangot adott, a mely hangra valami kimagyarázhatatlan borzadály fut végül-végig az idegen ember testén, hát még annak a lelkében milyen érzést kelthet, kinek a halott szerető anyja volt.

— Oh szívd ki te megrohadás, mint egy szerető csecsemő az eltölt, feszülő keblet s egész lelkemet oszlasd könnyű álommá. Fektesd mellé Te halál angyala! Te a legjótékonyabb angyal vagy, mert minden szenvedésre irt tudsz, a mi örökre meggyógyít. Adj marcangoló lelkemre ilyen irt.

Sokáig kesergett volna így a leány, ha a két jó lélek — Seprősiné és Kukoriczáné — karon nem ragadják és haza nem cipelik.

(Folytatása köv.)

egyesület soha fel nem virulhatott volna, ha az Emke eme kalandos tere téved. De ilyen vádak azért keletkeznek, mert bár az unió rég befejezett tény, a románok még sem veszik tudomásul. Ők beszélnek az osztrák császárról, a fejedelemről, de magyar királyról soha. A románok me-rev álláspontja volt első sorban az oka a kultur-egylet keletkezésének. Az állam nem jöhetett segítségére az erdélyi társadalom segítségére az államnak. Elfogadásra ajánlja Horváth Gyula indítványát.

Irányi Dániel pártoló felszólalása után Wekerle pénzügyminiszter kijelenté, hogy ki fogja puhatolni a pénzügyi piacot. Különböző elfogadja az előadói véleményt, a Horváth Gyula indítványával együtt. Valamennyi szónokot a ház zajos helyeslése kísérte és egyhangulag elfogadták az indítványt.

Színház.

Szintársulatunkra nézve, valamint künt a láthatáron folytonosan kellemetlen napok jártak. Az élelmes igazgató minden tőle telhető utat, módot elpróbált a közönség dermedt részvétlensége fölkelésére. Így jelesen az egykor biztos cassa darabot „A falurosszá” ez első rendű népszínművet a bemeneti jegyek „fél ára” mellett hozta színpadra; majd „Dráma a tenger fenekén” merült fel a színpad terén: de mindezen kísérletek azt igazolják, hogy nem csak „színházi képtelenségek” vannak, hanem ezek közé tartozik a közönség lett közönségnek a színielőadások iránti érdeklődését felköltetni.

A színház választmány s annak buzgó, áldozatkész elnöke Br. Bornemissza Károly főispán ömlga mindent elkövetett, hogy legalább a három utolsó előadással a társulat abba a helyzetbe jusson, hogy a városból tisztességgel távozhassék el. Bizony nem kellemesek a lejárt színi évadnak, — mely holnap a „vadorzókkal” végződik — reminiscenciái.

De annál örvedetesebben irhatunk megyénk köztisztviselő- és szeretetben álló főispánjának a kolozsvári színházban adott operettjéről „új érdekes darabot adtak” — írja a Kolozsvár napilap: a „Gyermekek királynéja”, Bornemissza Károly báró operettjét, a közönség érthető érdeklődése mellett. A nemes báró háztájáról tudva van, hogy meleg otthont találunk körében a muzsák. A kolozsvári hangversenyeken is nem egyszer volt kedves alkalomunk erről tudomást szerezni. Mindenki hát nem annyira meglepetéssel, mint éreklődéssel vette annak híré, hogy Bornemissza br. a színházhoz egy nagyobb muzsikai compositiót nyújtott be.

A premiere iránt nemcsak Kolozsvár, hanem a vidék is érdeklődött. A páholyok egy részét a vendégek foglalták le, kik többnyire Szolnok-Dobokából rándultak fel.

A darabnak szövegét és zenéjét is Bornemissza báró szerezte. A szöveget egy francia regényből dolgozta át. Ez a szöveg eleven és érdekes.

A zene ehez az ügyes meséhez érdekes. Böven árad a dallam a szerzőből és a hangulatokhoz megfelelő színek felett rendelkezik. Egy pár sovárgó, bús magánrész igen magas mértékkel mérve is jelentékeny inspiráció szüleménye. A munka általában nem emlékeztet különösebben egyik operett szerzőre sem. Nem azt mondjuk, hogy különösebb eredetiségével kap meg, de ment a felőlőbb reminiscenciáktól. Szerencsés kézzel van alkalmazva néhány komolyabb operaszerű részlet a drámaibb helyzeteknél, a különben könnyű és fülbemászó részeket közé. Ötletes és igen disztigvált izlésű zeneirő szerzeménye, a ki tudja, hogy meddig lehet a könnyűségben elmenni, hogy léha ne legyen és a komolyságban, hogy ne váljék unalmassá. Az operett jó sikert ért s nagy várakozásokat támaszt szerzőjének kivált dalköltői képessége iránt.

Elevenen is van hangszerelve. Színes és tele a kíséret a dallamokhoz, s a zenekar ügyesen is játsza. Kár, hogy a helyzetek kevés tért adnak az énekaroknak. A külső sikert mindenesetre csökkenti a karok hiánya. Ezt négyes és hatos együttesekkel pótolja a szerző, a mikkel azonban kevesebb effektust lehet elérni.

Az első felvonás után sűrű és szünni nem akaró tapsok hívták a szerzőt, ki végül meg is

jelent a lámpák előtt, s ez alkalommal egy gyönyörű babér koszorút kapott.

A deési gőzfürdő.

In balneis salus. Ezt a közmondást és elvet már az ókor népei ismerték, nevezetesen a rómaiak a fürdést a közegészség hatalmas tényezőjének tartották, a mit legjobban bizonyítanak a napjainkig is fennmaradt római eredetű fürdők (Kálán, Algyógy, Herkules fürdő stb.), valamint az építkezési mód, melynél fogva a fürdői berendezés sok tekintetben hasonlít az ókori felszerelés, illetve építkezéshez. Érdekes statisztikai adatokat olvastunk a fővárosi lapokban, azt, hogy Budapesten a leglátogatottabb fürdőben a múlt évben 1 millió háromszázezer fürdőjegy kelt el. Ezen szám sokszorosan fölülmulja a főváros lakosságának számát és átlagban egy emberre többszöri fürdőzés esik. Ha ezen számarányt összehasonlítjuk a városunkban felvehető statisztikával, roppant hátra állunk a fővárostól, pedig itt a közegészségi viszonyoknak jobbaknak kellene lenni, mint a romlott légkörű nagy városokban. Ha a deési gőzfürdő statisztikáit nézzük, úgy halljuk, hogy az elkelt néhány ezer jegy száma nem felel meg a lakosság számának, a mi azt bizonyítja, hogy az intelligens közönség nagy része nem veszi igénybe a fürdözést. A gőzfürdőnek a jelenkorban igen nevezetes szerepe van s hogy városunk közönsége rendelkezik ilyenekkel, a gőzfürdő tulajdonosa áldozatkészségének köszönhető, mert a bevétel korántsem fedezi a befektetett tőkének még mérsékelt igényű kamatait sem. A czélszerű berendezés és nagy komfort, mellyel a deési gőzfürdő bír, remélni engedi, hogy a közönség ezen hatalmas egészségi tényezővel minél jobban meg fog barátkozni. A közegészségügynek vélünk használni, midőn a deési gőzfürdőt a közönség figyelmébe ajánljuk.

IRODALOM.

— A „Magyar Háziaszony” című nagyon kedvelt szépirodalmi, társadalmi és háztartási hetilap e hó 14-től kezdve c z i m e t és a l a k o t változtatott. Ezentúl a jeles lap címe: „Magyar Nők Lapja.” A szerkesztők: Bársony István és Szirmai Mór. Az új címmel megjelent első szám igazán változatos és érdekes. A lap elején Jászai Marinkának a nemzeti színház művésznőjének pompásan sikerült arcképe van. Ez a nagy gondolat szerkesztett s rendkívül olvasó hetilap igazán megérdemli a közönség pártolását. A lap ára félévre 3 frt. Az előfizetés Budapestre küldendő.

— Budapesti Látogatók Lapja cím alatt mint a fővárosi közforgalmi bizottság hivatalos közlönye, egy magyar, francia és német nyelvű képes lap jelenik meg Szalai Mihály szerkesztése alatt, melynek célja az egész országot a köz- és idegen forgalom érdekében szép és megbízható formában ismertetni. Közelebbi számában hozza Kolozsvár ismertetését. Ajánljuk e fontos lapot a közönség pártolásába. Előfizethetni minden postahivatalnál.

— „A Kis Művész” gyermek-zenefolyóirat több havi szünetelés után 1891. január 1-én újból életbe fog lépni Hoós János széles körben ismert nevű zeneszerző szerkesztése mellett. Ezen egyetlen és igazán hűzapot pótoló zenefolyóiratra bátorodunk föl hívni olvasóink figyelmét, de különösen azokat, a kiknek zongorát, czimbalmot vagy hegedűt tanuló gyermekeik vannak. Eddig két füzet jelent meg, de január 1-én megjelenik a 3 ik füzet is. Előfizetési ára: Egész évre 12 füzet 4 frt. Előfizetni Hoós János szerkesztőnél Déván (Hunyadmegye). Zene kedvelőknek alkalmas újévi ajándékul ajánljuk az „Eredeti Magyar Daltár” régebbi évfolyamait, melyek ugyancsak nála rendelhetők meg.

— A „Vállalkozók Lapja”, Budapestén immár a XII-ik évfolyamába lépő felhivatalos szakközlöny, közli az összes miniszteriumoknak és azok alárendelt hivatalok, törvényhatóságok, városok, községek, társulatok és testületek önkormányzati hirdetményeit; a technikai szakba vágó állásokat betöltő pályázatokat, vásúti-, vízaszabályozási és egyéb vállalati híreket. Előfizetőinek díjtalanul nyújt felvilágosítást minden szakbavágó ügyben és közvetít állást és munkát. Előfizetési díj félévre 4 frt. A kiadóhivatal B.-pesten.

— **Az „Ország Világ” szerkesztője:** Benedek Elek, kedves karácsonyi ajándékkal lepte meg olvasóit. Mint minden karácsonyra, ez idén is, egy rendkívüli nagy és diszes számot adott ki, az idejében azonban a lapszerkesztőnek van szentelve. Minden várakozást felülmúl e szám s valóban nem találunk kellő szavakat az „Ország-Világ” szerkesztője pompás ötletének dicséretére. A diszes boríték, 44 oldalra terjedő ünnepi szám körül-belül száz lapszerkesztő arcképét, ugyanannyi lap első oldalának vagy címjének kicsinyített, de szabad szemmel is pompásan olvasható másolatát tartalmazza, ezen kívül vagy 50 szerkesztőtől verses és prózai dolgozatokat, az illetők névalírásának hasonmásával. Különösen meglepő szép a színes műmelléklet, Martens „Álomképek” cz. bájos festménye után, az „Ország-Világ” kétszeres nagyságában. A legelőkelőbb szalonnak is díszére válik ez. Az első oldalon a hírlapírók nyugdíjintézetének nagyszerű palotája ékeskedik. Még csak annyit jegyezzünk meg, hogy a páratlan érdekességű szám ára 50 kr. de előfizetők, még a jövő év folyamán belépők is ingyen kapják. Előfizetési ára félévre 5 forint.

— **Pompás irodalmi tréfát csinált a „MÁTYÁS-DIÁK”** című élelőlap a karácsonyi mellékleten, a mely 8 nagy oldalra terjed. E mellékleten ugyanis Jókai Mór, Vajda János, Gyulai Pál, Kiss József, Endrődi Sándor, Komócsy József, Pósa Lajos, Szász Károly, Váradi Antal, Abrányi Emil, Inczédi László, Szabó Endre, Tolnai Lajos, Dóczi Lajos, Rudnyánszky Gyula, Prém József, Kozma Andor és Palágyi Menyhért verseit, illetve verstörödekeit illusztrálva mutatja be és pedig oly módon, hogy ez illusztrációk az illető költők sikerült, a versekhez illő karrikatúráit képezik. E karácsonyi mellékletet a következő írók jobbnál jobb vig történeteik töltik be: Mikszáth Kálmán, Gabányi Árpád, Margitay Dezső, Gracza György, Pósa Lajos, Sebők Zsigmond, Luby Sándor, Szomory Károly és Murai Károly. — A „Mátyás Diák” főlapja a szokott terjedelmű és tartalmu. Előfizetési ára negyedévre egy forint. Mutatványszámokat a kiadóhivatal (Sarkantyú-utca 3. sz.) ingyen és bérmentve küld.

— **Jókai Mór** koszorús költőnknek legújabb „Kétszer kettő négy” című érdekes regényét már megkezdte közölni a „Képes Családi Lapok”, melynek új évi első száma, a melyből száz-szer példány küldetett szíjjel az ország minden tája felé, előtűnk fekszik s ebből arról győződünk meg, hogy a „Képes Családi Lapok” csaknem páratlan irodalmi termékekkel indul az új évnél. A szépen illusztrált lap előfizetési ára egész évre 6 frt, s mutatványszámot mindenki kap, a ki ohajával egy levelező lapon a „Képes Családi Lapok kiadóhivatalához (Budapest Nagykorona utca 20. sz.) fordul.

— **„A HÉT”** Kiss József hetilapja a legdisztigáltabb, legelőkelőbb magyar szalonlap, pompásan illusztrált borítékkal minden héten egy-egy remek kivitelű arcképpel. Állandó munkatársai: Jókai, Dóczi Lajos, Mikszáth Kálmán, Petelei István, Agai, Vértesi Arnold, Kozma Andor, Bárony István, Endrődi, Rákosi Viktor stb. Egy évi fennállása alatt „A HÉT” tekintélyes posztitót vívott ki magának az időszaki sajtóban. Politikai esszéi nagy feltűnést keltettek. Minden egyes száma mintaszám. Előfizetési díja: Egész évre 10 frt. Mutatványszámokat kívánatra ingyen és bérmentve küld „A HÉT” kiadóhivatala VIII. József körút 44. szám.

VEGYESEK.

— **T. olvasóinkhoz.** Tisztelettel kérjük mindazokat, kik előfizetési pénzzel vagy hirdetésdíjjal hátralékban vannak, hátralékaik mielőbbi kiegyenlítésére, úgy szintén az előfizetések megújítására.

— **A hivatalos lap** a következő kéziratot közli: A belügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére: Bánffy Dezső báró Besztercze-Naszód vármegye főispánját ezen állásától, hű és buzgó szolgálatai elismerése mellett, nyugdíjigényének épségben tar-

tásával, saját kérelmére fölmentem. Kelt Bécsben 1890. évi december hó 17-én. Ferencz József, s. k. Gr. Szapáry Gyula, s. k.

— **Fekete karácsony.** Komor borongos időjárassal viradt fel karácsony ünnepe, majd kiderülve éles fagy állott be, de a mi ez ünnepnek külsőleg díszét megadja a ropogos hó fehér takaró helyett a külvilág a hervadás fekete színében áll, s így az élénk szánkázás kimaradtott s a zajló szamos tükörsima jégkérgeken még nem találkozhatnak a korcsolyázók aprobebb és nagyobb csapatjai.

— **A kereskedelemügyi m. kir. miniszter** ur intézkedése következtében a budapesti kereskedelmi muzeum által Budapesten 1890. évi május 15-től, június 30-ig rendezendő időleges agyag, cement, aszfalt és kőipar kiállítás programja és szabályzata felől az érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek az igazgatóságtól.

— **Vasútelőmunkálati engedély.** A keresk. minist. gr. Teleky Géza val. belső titkos tanácsos s országgyűlési képviselőnek a szathmárnagybányai helyi érdekű vasút Nagybánya állomásától a szamosvölgyi h. érdekű vasút valamelyik állomásáig vezetendő helyi érdekű vonatra, az előmunkálati engedélyt megadta.

— **Nyilvános köszönet.** Weinberger Vilma f. hó 17-én tartott esküvője alkalmából szegény iskolás-gyermekek ruházatára rendezett tánczesztélyen Junger Adolf ur 3 frt, Weinberger Samu, Kis Ábrahám urak 2—2 frt, Bocsánczi Ferencz ur, Weinberger Jónás ur, Sándor Ármín ur, Hirsch Lipót ur, Bernád János ur, Weisz Mór ur, Gálócsi Mór ur 1—1 frt, N. N. 1 frt, Offák Antal ur 1 frt, R. S. ur 50 kr., Legmann Izsák ur 50 kr., Grünbaum Mór ur 50 hr., Reiter Dezső ur 50 kr., Schaul ur 50 kr., Junger Lipót ur 40 kr., Klein Izsák ur 20 krt felülfizetvén, fogadják ezen nemes lelkű adakozásukért őszinte köszönetünket. A rendezőség.

— **Discret kérdés.** Az egész világ Berlinre bámul. A föld mintegy ösztönszerűleg ellapult, hogy büszke és alázatos népei könnyebb szerrel pillanthassanak amoda. A lapos sárgöröngy tudós és tudatlan orvosai győtrő lázban kinlodnak, fetrengenek; szemeik egyetlen nagy pupillává, füleik egyetlen óriás fülle egyesülnek, nehogy egy pattogó szikrát, egy röpke hangot el szalaszsanak, a mely Kochtól származik. Egyetlen kis oáz van a világ közepén s e pont isten kedvező kegyelméből éppen a mi vármegyénk, a hol az orvos urak a fők és nem fők egyaránt lázmentesek. Tisztelettel kérdeztetik az orvos uraktól, hogy elég csendesen méltóztatnak pihenni? nem félnek hogy nyugalmaikat megtalálja zavarai valami bacillusokba mártogatott isten nyila? (beküldetett)

Apró hírek. — **A királyi család** az eddigi megállapodások szerint a farsangban újból a magyar fővárosba költözik még hosszabb időre. — **A magyar fegyvergyár** nem fog megszűnni. Az iparbank veszi át s már a legközelebb 65,000 tartalékfegyvert fognak ott készíttetni. — **Gróf Zichy Géza**, a költő és zeneművész, az opera és nemzeti színház intendanturáját február elején veszi át. — **Számlák** a legújabb miniszteri rendelet szerint egy és öt kros bélyegjegy helyett, a melyek árak megtérítése mellett domboru bélyegzéssel elláthatók. — **Tanítók és a mozgósítás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívta a tanárokat és tanítókat, hogy a kik igénynyel bírnak a hadiszolgálat alól való fölmentésre, ebbeli kérvényüket jövő január hó 15-ig nyújtsák be. — **Az országgyűlés** január közepéig szünetel. Az alkotmányos időszak beköszöntése óta alig volt még rá eset, hogy az új esztendő megszavazott költségvetéssel kezdődött volna. — **Báró Orczy Béla** ő felsége melletti miniszternek lemondása, mint határozottan állítják, befejezett tény és e napokban hivatalos alakban publikáltatik. — **A tanítók nyugdíjügyének** szabályozására vonatkozó törvényjavaslatot a közoktatásügyi miniszter valószínűleg már a jövő hóban terjeszti a képviselőház elé. — **A francia kormány** azon állami gyárak főigazgatóját, Maissint, melyben a füstnélküli lőpor készül, Oroszországba küldötte, hogy ott hasonló gyár alapításában segítkezzen.

KOZGAZDASÁG

A gyümölcsfáknak téli gondozása.

A gyümölcsfákban, főleg a fiatalabbakban, ojtványokban télen át nagy károkat okoznak a nyulak azoknak fiatal hajtásuk s nem ritkán a törzsüket borító hajkéreg elragása által.

Egy gyümölcstermesztő a szokásos bemeszelés vagy szalmába kötés helyett a csemetéknek száraz, tüskés galyakkal (ákác, kökény, vadrózsa, galagonya, szükséges esetén venyige vagy egyéb száraz gallyal) való körülvételezt ajánlja.

Ezen galyakkal való védekezésnek a legelső jó tulajdonsága szerinte az, hogy ha egyszer be-
kötöttük vele a csemetét, több éven át nem kell e műveletet ismételni. mert ezen száraz ágak állományuknál fogva tartósak, a munka tehát csak egyszer végzendő s nem úgy, mint a szalmazásnál minden ősszel és tavasszal. A mi pedig a költséget illeti, ez egy hajszállal sem nagyobb, sőt kisebb, mert míg a szalmát alomnak, azután még trágyának használhatjuk, addig a vékonyabb, vastagabb galyakat csak tűzrevalóul használják, melynek hamuja aztán elkallódik.

A második előnye ezen galyak illetékenpen való felhasználásának az, hogy a nyulak nem támadják meg, az elszáradt kérget nem tartván jó falatnak és így a fácska is érintetlen marad.

A harmadik előnye, hogy az egerek nem fészkelődnek alája, tehát el sem szaporodhatnak.

Alkalmazása úgy történik, hogy a száraz galyakat a csemete körül dugdossák a földbe olyan mélyre, hogy alul ne kelljen kötést alkalmazni, a fácskától azonban olyan távolságra, hogy az mint egy bő hüvelykben legyen. A galyak felső végét, mely, hogy a célznak megfelelően, a fácska koronájának alig érjen, guzszzsal kötjük körül ügyesen.

Ez az eljárás egy kissé körülményesnek tetszik, de tényleg nagyon egyszerű, s habár nem minden fáradtság nélküli, de ha tekintetbe vesszük, hogy 5—6 évig is eltart és hogy ezen idő alatt egyszer sem kell ezt a munkát végeznünk, akkor, összehasonlítva a meszelés és szalmával való burkolás évenként kétszer ismétlődő munkájával, valóban csak játéknak tűnik fel.

A már fejlettebb csemeték, s nagyobb, tehát termő fák további gondozása abból áll, hogy a törzse körüli porhanyó földet jókora kerületről gondosan összekaparjuk és a trágyagödörbe hordjuk. Ezen a porhanyó földbe rakták ugyanis az alma iloneza s más lepkék ősszel a petéiket, hogy tavasszal kikelve, az álcák felmászhasználnak a virágba, a hol megmaradnak a fejlődés különböző fokáig, midőn aztán a gyümölcsöt átfurva kibujnak, a termést tetemesen elrontván vagy éppen hasznavehetetlenné téve.

A porhanyó föld összekaparásával a petéket is összekaparjuk és megsemmisítve azokat, elejét vesszük a gyümölcs megfertőzésének.

Ily gondozás mellett biztosra vehetjük, hogy csemetéink szépen fognak fejlődni, a gyümölcsöt pedig nem rongálják meg e lepkék álcái. Tekintve a célt, a fáradtságot nem szabad se ki-mélni, se sokalni. Egy jól kezelt gyümölcsös mindig megtalálja a ráfordított gondot és fáradtságot.

NYILTTER.

A regálékötvényekre szóló járadékszelvény utalvány birtokosainak becses figyelmébe ajánlom, hogy már mostantól kezdve 1891. január 1-jén esedékes regále kamatszelveiket, egyidejűleg esedékes aranyjáradék szelveiket is, egyszóval minden belföldi papír kamatszelveiket mint azt eddig és a decemberi papírjáradék szelveinél is tehetni szerencsés voltam, díjmentesen levonás nélkül eszközölöm.

H u f l e s z K á r o l y
2—3 (Kolozsvárt.)

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

KOVÁCS SAMU.

Hirdetések.

Sz. 5607—1890.

2—2(369)

Pályázati hirdetmény.

A folyó évi október hó 21-ről 4885. sz. a. kelt pályázati hirdetmény alapján a nagy-bunyi körjegyzői körbe megválasztott segédjegyző állását mind ez ideig nem foglalván el, ebből kifolyólag ismét üresedésbe jött körjegyzői segédi állásra, mely 150 frt fizetés 50 frt lakbér illetménnyel van díjazva, pályázatot hirdetek.

Felhivom pályázni kívánokat, miszerint életkoruk, előző szolgálatuk, nyelvi ismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaikat folyó év december hó 31-ig hozzám adják be, mivel a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

A nagy-ilondai járás főszolgabírája.

Nagy-Ilondán, 1890. december 15.

A főszolgabíró helyett:

S z a r v a d i J ó z s e f,
bíró.

Hirdetmény.

A regáléváltság kötvény birtokosait ezenel tisztelettel értesitem, hogy regáléváltság kötvényeit, ugyszintén az ezekre szóló és a kormánytól három évi kamatszelvényekkel ellátva kiadott utalványokat, a legelőnyösebb árban megveszem.

H u t f l e s K á r o l y,
(Kolozsvártt.)

Sz. 933.

1—1(375)

H i r d e t m é n y.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr ő nagyméltósága az 1890. évi december hó 13-án kelt 73607. számú rendeletével a kolozsvár-bukovinai állami közút 45 km. szakaszán lévő 34. számú helyreállítását 2802 frt 3 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogamatossítása céljából az 1890. december hó 30-dik napjának d. e. 11 órájára a Szolnok-Doboka-megyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5 százaléknál bányapénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelét és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Deésen, 1890. december 22-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Sz. 7985—1890. polg.

(376)1—1

Hirdetmény. Vizszilvás községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1891. évi február hó 3-ának d. e. 9 órája a kir. törvényszéknél Hosszu László kir. törvényszéki bíró hivatalos szobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek. — A deési kir. törvényszéknek 1890. évi december hó 20-án tartott üléséből. Balázs, elnök. Nyirő, jegyző.

Sz. 4665—1890. polg.

1—3(377)

Hirdetmény.

A deési kir. törvényszék részéről közhírré tétetik, miszerint báró Bornemissza Károlyné született gróf Mikes Etelka felpel-

resnek, Szék nagyközsége és a széki összes birtokosok és volt urbéresek, alperesek ellen a széki határon lévő és 1126. számú telekjegyzőkönyvben foglalt közös erdők és legelők arányosítása és urbéri rendezése iránt beadott keresete tárgyalására 1891. évi január hó 28-ik napjának d. e. 9 órája Széken, a helyszíneire határnap tüzetet ki.

Mely tárgyalásra összes érdekelt közbirtokosok és volt urbéresek személyesen vagy meghatalmazottjaik által ezennel megidéztetnek.

A deési kir. törvényszéknek 1890. évi december hó 10-én tartott üléséből.

B a l á z s, elnök. C s a t t h, jegyző.

ELADÓ HÁZ.
A borsos utcában egy jókarban levő ház
örökáron eladó
vagy
bérbe kiadó.

Értekezhetni a szerkesztőségben.

Sz. 6928—1890. polg.

(372)1—1

Hirdetmény. Gáncs községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1891. évi január hó 24-ének d. e. 9 órája a kir. törvényszéknél Tischler Domokos kir. törvényszéki bíró hivatalos szobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek. — A deési kir. törvényszéknek, 1890. évi december hó 3-án tartott üléséből. Balázs, elnök. Csath, jegyző.

H i r d e t m é n y.

A magyarláposi első segély-egylet, mint szövetkezet igazgatósága által közhírré tétetik, miszerint a szövetkezeti idő az 1890. évi április 1-én eltelve, a kereskedelmi törvény 247. §. I. pontja értelmében szövetkezetünk feloszlik.

Ennél fogva felhivatnak a szövetkezet eshetőleges hitelezői, miszerint követeléseiket a kereskedelmi törvény 249. §. értelmében jelen hirdetmény harmadszori megjelenésétől számított 6 hónap alatt érvényesíteni el ne mulasszák.

M. láposi segély-egylet mint
szövetkezet igazgatósága.

—3(374)

2—2(370)

Pályázati hirdetmény.

A kodori körjegyzői kerethe rendszesített körjegyzői állás nyugdíjazás folytán megüresedvén, ezen állásra, mely 400 frt évi fizetés 60 frt lakbér, 45 frt utazási, 50 frt irodai átalánnyal van javadalmazva, pályázatot nyitok. Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miként az 1883-ik évi I. t. cz. 6-ik §-ában előírtak szerint felszerelt folyamodványaikat "hozzám" folyó hó 31-kéig adják be, mivel a később beérkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Deés, 1890. december 17.

Vékony Ferencz,
főszolgabíró.

Sz. 7847—1890. polg.

(373)1—1

Hirdetmény.

Bőöd községben Bukaa Todor és társai által gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1891. évi február hó 4-ének d. e. 9 órája a kir. törvényszéknél Tischler Domokos kir. törvényszéki bíró hivatalos szobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek. — A deési kir. törvényszéknek 1890. évi december hó 17-én tartott üléséből. Balázs, elnök. Csath, jegyző.

MEGJELENT

s Gálócsi Samu könyvtár által
kapható:

„VISSZAEMLEKEZÉSEK.”

1830—1850.

Irta KOVÁCS SAMU.

Ara 1 forint.

Ezen visszaemlékezések egy oly korra vezetnek vissza, — mondja a szerző az előszóban — midőn mind szellemi, mind anyagi tekintetben napjainktól egészen eltérő elveket követtek, törekvéseket ismertek és vágyakat ápoltak. Saját élményei, tapasztalatai és ténykedései emlékeit költi fel e nagykorosak tördelt rajzainak most ragyogó, majd sötét, de mindig nagyjelentőségű keretében. — Felkeresi visszaemlékezései halvány fényénél a nemzeti közszellem fejlődésének első kezdetét; tárgyalja az érvényre emelkedett szabad eszmék forrongó küzdelmeit; elkíséri, ott van az ezekért folytatott harcokban és a nagy nemzeti bukás sirhantján egy szebb, egy boldogabb jövőnek vigasztaló reményével, törhetlen hitével áll meg.

Ezen műre vonatkozólag írja a komoly „Pesti Napló”, hazánk e nagytekintélyű lapja:

Egy tizives kis kötet jelent meg Deésen, Kovács Samunak tollából. Eleven, érdekes visszaemlékezések, élvezhető formába öntve, s a mennyiben mindaz, a mit benne összehordva látnunk, egyrészt a szerző saját s impressiókban hiven megőzött emléke, másrészt a nemzeti közszellem fejlődésének kezdetéből vett számos érdekes adat és így a helyinél tágabb körű érdeklődésre is számot tarthat. Az érdekes kis kötetből közlünk két fejezetet.” (VII. XI.)

Mindennemű butor-berendezések elvállaltatnak.

GÁBRE JÁNOS

épület- és butor-asztalos
ELSŐ DEÉSI BUTORRAKTARA.

Deésen, Europa szálloda épületben, Moskovics-féle bolt helyiség.

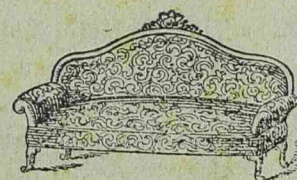
Ajánlja a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe megnagyobbított s a kor követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

butorraktárát,

melyben a legszolidabb áron kaphatók mindennemű butorok, szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezések a leggyorsabbtól a legfinomabbig.

Minden nagyságu díófa- és aranykeretű tükrök, olajnyomatú képek és képkeret-lecek.

hajlított nád- és amerikai faületű székek.

A kárpitozott butorok saját üzletben egy szakképzett kárpitos vezetése mellett, a legnagyobb szoliditással készülnek, állittatnak elő.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

„Szoliditás” ez szavam.

Teljes tisztelettel

Gábre János.

épület- és butor-asztalos.

(54)14—*

Teljes temetések elvállaltatnak.